

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus
Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat De Sacramentis, & Censuris

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. Ulitmus. De Effectibus Ordinum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40650

perpetuum : nec alienari potest sine licentia Episcopi ex Trident., donec beneficium Ecclesiasticum succedat loco patrimonii. Quare Azor. putat apud Trull., quod pro foro interno non requiratur licentia Episcopi ad alienandum patrimonium, si quis adeptus sit beneficium, unde vivat. Dubium tamen est, an alienatio patrimonii sine licentia Episcopi sit solum illicita, an etiam invalida, quando non succedit loco illius beneficium? Barbof., & alii putant, quod invalida, quia Trident. dicit, quod *alienari nullatenus possit* sine tali licentia: Ledesm. tamen, & alii apud Trull. docent, quod solum sit illicita; quia verba illa Trident., quod alienari nullatenus possit, explicari possunt, quod non possit licite, & absque peccato alienari. Et Turrianus apud Dian. p. 5. tr. 10. resol. 67. cum Gordono putat ob tale peccatum non incurri suspensionem.

Notat Dian. part. 4. tract. 4. resol. 52., & part. 5. tract. 5. resol. 20 dari in patrimonio parvitatem materię, quatenus ubi patrimonium est, verbi gratia, triginta sex aureorum, si non sit notabiliter minus, adhuc satis sit, ut possint Ordines conferri, quia de modico non est curandum, leg. *Si oleum ff. de dolo*. Sanch. autem putat, quintam partem esse modicam, unde qui haberet, verbi gratia, viginti novem aureos pro patrimonio, adhuc ordinari posset. Equidem tamen hanc quintam partem non censeo esse modicam. Advertendum tamen, posse Episcopum requirere in ordinando beneficium, & nolle admittere eum, qui patrimonium habet sufficiens; quia Trident. sess. 21. cap. 2. vult, Episcopos posse ordinare titulo patrimonii, vel pensionis illos, quos judicaverit assumendos pro necessitate, vel commoditate suarum Ecclesiarum. Ita Ledesm., Barbof., & alii cum Trull. dub. 11.

Notandum etiam cum Campanil. apud Trull., quod licet donatio inter Patrem, & Filium sit invalida; si tamen fiat causa patrimonii ad Ordines suscipiendos, est valida; imo potest filius cogere patrem, ut justum patrimonium constituat pro Matrimonio spirituali; sicut potest illum cogere ad dandam dotem pro Matrimonio carnali; Et Garz. probabilius putat, donationem factam pro Ordinibus suscipiendis non esse computandam in legitimum. Quando autem ordinatus, aut ordinans incurrant suspensionem ob defectum supradictorum, lege apud Trull., & alios.

VII. In dubium revocatur; Num teneatur ordinatus retrodonare Patrimonium sicte donatum? Negat Ledesm., & alii apud Dian. part. 3. tract. 4. resol. 184; quia promissio retrodonationis, cum sit contraria juri, non est obligatoria; ut proinde in foro externo rescindi possit in pœnam ejus, qui sicte donavit ad decipiendum Episcopum. Avil. tamen cum aliis docet, in foro conscientię esse restituendum, quia donatio valet solum juxta intentionem donantis.

ARTICULUS ULTIMUS.

De Effectibus Ordinum.

- I. Recensentur effectus Ordinum, & genera iisdem annexa.
- II. Num peccent mortaliter Clerici non gestantes habitum, & tonsuram?
- III. An teneatur ad Castitatem, & ad Horas recitandas, qui Sacros Ordines coacte suscipit, & vi metus iniusti?
- IV. Infantes in Sacris ordinati quando nam ad Castitatem teneantur? Et quid de ordinatis ante pubertatem?
- V. Ordinati in Sacris ex voto ne, an ex precepto etiam Ecclesia ad Castitatem obligentur?

VI.

VI. Num ex voto teneatur, qui scienter ordinatur ignorando Ordini Sacro annexi votum castitatis?

VII. Qualis debeat esse Habitus Clericorum?

I. Quæritur primo; Quinam sint effectus Ordinum?

Respondeo, ab omnibus Ordinibus (quos cum communiori diximus singulos esse Sacramentum) conferri gratiam sacramentalem, & characterem, necnon privilegium Canonis, & fori: Sacrorum vero Ordinum effectus sunt, obligare ordinatum ad servandam castitatem ratione voti annexi, & ad horas Canonicas recitandas; necnon impedire usum facultatis medicæ, & chirurgiæ (quamvis possint consanguineis, & miserabilibus gratis mederi, qui Sacros Ordines habent, ut notat Dian. part. 6. tract. 6. resol. 50.) Præterea omnes Clerici sunt immunes a laica potestate; unde non tenentur legibus civilibus spectantibus bonum commune quoad vim coercitivam, ita scilicet ut possint puniri a laico iudice, aut subire pœnam impositam a lege civili; quamvis teneantur eas servare quoad vim directivam, seu in conscientia: Verbi gratia tenentur pretio legis vendere res suas, ut communiter docent apud Dian. part. 1. tract. 2. resol. 1., & fuse Bonac. lib. 2. disp. 16. quæst. 9. Sunt etiam Clerici, ac perionæ religiosæ, necnon eorum bona exempta a tributis, ac vengalibus impositis a laica potestate.

II. Verum Clerici tenentur habitum, & tonsuram gestare, ex cap. penult. de vita, & honest. Cler., ita ut Clericus in Sacris, aut beneficiatus mortaliter peccent, non gestando tonsuram, & habitum clericalem ad longum tempus absque iusta causa. Prohibentur etiam Clerici gestare arma absque iusta causa, vel absque dispensatione Pontificis; Nam Episcopus,

Pars V.

per se loquendo, non potest dispensare in iis, quæ sunt juris communis. Alias obligationes Clericorum, verbi gratia, de non negotiando, de non ludendo aleis, & taxillis, &c., vide apud Reginald. lib. 30. tract. 3. num. 1. cap. 7., Henr. lib. 10. & alios.

III. Quæritur secundo; An qui metu injusto gravi coactus Ordines Sacros suscipit, teneatur ad castitatem, & ad horas canonicas?

Respondeo, aliquos affirmare, quia metus non tollit voluntarium simpliciter. Sed probabilius Henr., Fill, Bonac., Sanch. lib. 7. disp. 29. negant; quia vel teneretur ad castitatem ex voto, vel ex præcepto Ecclesiæ; non quidem ex voto, quia communius docent, quod non solum votum religionis ex cap. 1., & 6. De his, quæ vi, &c., sed etiam paritate rationis quodlibet votum sit irritum, jure saltem Ecclesiastico, si sit coactum; Neque teneretur præcepto Ecclesiæ; (sicuti teneretur, qui, verbi gratia, volens suscipere Ordines Sacros, nollet sacrilege votum castitatis emittere) nam Ecclesia non intendit facere inhabilem ad Matrimonium, nisi cum, qui sponte suscipit Ordines, ut ex multorum sententia docet Henr. lib. 14. de Ord. cap. 4. Bonac., Sanch., Trull. disp. 12. Hinc neque teneretur ad divinum officium recitandum; nam vel Ecclesia utramque obligationem imponit, & castitatis, & divini officii, vel neutram, cum non sit major ratio de una, quam de alia.

IV. Circa infantes ordinatos in Sacris, dicendum, non teneri ex voto castitatis; quia votum essentialiter requirit liberum consensum; neque teneri lege Ecclesiastica ad castitatem; sed cum pervenerint ad usum rationis, possunt libere vel litatum Ecclesiasticum eligere, vel sæcularem, ita ut possint uxorem ducere. Quod si tunc libere actum Ordinis exercuerint,

P 3 aut

aut alias suam Ordinationem approbaverint, tenentur statim ad castitatem, & ad horas recitandas, nec possunt amplius mutare sententiam. Idem docent aliqui apud Sanc. loc. citat. de Ordinatis ante pubertatem; Quod tamen negat probabilius Con. loc. citat. num. 136., quia cum sint doli capaces, possunt se voto obligare, nec reperitur tale votum redditum fuisse irritum ab Ecclesia.

Qui vero ordinaretur cum ignorantia istarum obligationum, communiter docent, quod illas contrahat, quia qui vult assumere aliquem statum, vult consequenter implicite omnia onera tali statui annexa; etiamsi de iis in specie nullam habuerit notitiam. Docet tamen Con. num. 141., quod qui habuissent rationes probabiles, quod talis obligatio non subesset, ea non tenerentur.

V. Utrum autem ordinati in Sacris ex solo voto, (quod ex lege Ecclesiastica tenentur emittere) an etiam ex precepto Ecclesie, ad castitatem teneantur? Dubitant Doctores. Probabilius docet Con. disp. 13., quod ex utroque capite. Ubi notandum, jure Ecclesiastico compelli ordinatos in Sacris ad tale votum dirimens matrimonium; Unde fit, posse Pontificem ex gravi causa dispensare in tali obligatione; ut aliquatenus dispensavit cum Ecclesia Græca; cum qua tamen non dispensavit, ut possint post Ordines Sacros Matrimonium valide inire, sed solum ut possint licite uti matrimonio ante Sacros Ordines contracto, ex cap. *Quæstum 7. de pœnitentia, & remissione* apud Con. num. 115.: In Ecclesia tamen Latina id nunquam permissum fuit; nam Divus Paulus, & alii Apostoli, qui ante Apostolatam uxores duxerunt, cum omni continentia vixerunt post Sacros Ordines, ut ex 1. ad Corinth. 7. & ex aliis locis apud Con. colligitur. Ubi autem A-

postolus docet, Episcopum debere esse *Unius uxoris virum*, intelligi debet, quod non debeat esse bigamus, non vero quod possit uti matrimonio antecedenter ad Ordines Sacros contracto.

VI. Dubitatur pariter, an qui scilicet enter ordinatur ignorando annexi Ordini Sacro votum castitatis, teneatur deinde castitatem servare ex voto implicite emisso, an ex sola Ecclesie constitutione?

Respondeo cum Sanch. lib. 7. de Matrim. disp. 27. n. 11. probabilius esse, quod etiam ex voto implicite emisso teneatur; qui enim sciens, & prudens suscipit munus aliquod, aut statum, implicite consentit ad onera ei annexa; quare volens inter Christi Ministros ascribi, vult implicite, & virtualiter facere, quicquid Ecclesia præcipit eligentibus talem statum, atque adeo virtualiter & implicite vult vivere castitatem, quamvis de tali voto nihil expresse cogitarit. Et ita docet etiam Azor. Imol. & alii apud eundem Sanch. contra Sylv. Rosellum, & alios putantes hunc ex sola lege Ecclesie ad castitatem teneri, non vero ex voto, de quo non cogitavit; cum enim votum sit lex privata, quam vovens sibi imponit, videtur quod non possit voto ligari, si de illo non cogitat; At probabilius videtur hanc obligationem posse hominem sibi imponere implicite, & virtualiter modo explicato, quamvis de illa non cogitet.

VII. Quæritur ultimo; Quinam sit habitus clericalis?

Respondeo cum Trull. disp. 15., honestatem vestium clericalium delimitandam esse ex usu regionum; nam in cap. *Clerici de vit., & honest. Cleric.* solum reprobatum nimia brevitatis, vel longitudo vestium. Ex Sisti V. constitutione edita anno 1586., vestes eorum, qui sunt in Sacris, debent

bent esse talares : Trident. reprobat colorem viridem, aut rubrum in vestibus Clericorum, & vestes virgatas, admittendo colorem nigrum, aut alium, quem honestus Clericorum usus admittit. Communiter autem docent, ut supra diximus, quod Beneficiatus, & ordinatus in Sacris peccent mortaliter, si habitum clerica-

lem, & tonsuram apertam non deferant; Idipsum de non beneficiatis Clericis docet Navar., Sylv. contra communiorem apud Regim. lib. 30. tract. 3. : Qui tamen asserit contra Ledesm. apud Trull. dub. 10., beneficii tenuitatem non excusare. Atque hic de Ordinis Sacramento (sed oh ubi æternitatis?)

F I N I S.

A. M. D. G., & B. V.

Sine labe Conceptæ.